Fallenius Sanna-Helena

28.3.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston 26.3.2024 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 26.3.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokoontui Brysselissä 26.3.2024. Ministerit jatkoivat maatalouden kriisitilanteen käsittelyä sekä keskustelivat maatalouden markkinatilanteesta.

Jäsenvaltiot pitivät komission 15.3.2024 antamaa yhteisen maatalouspolitikan muutosasetusehdotusta kannatettavana, mutta jatkotoimien tärkeyttä korostettiin. Jäsenvaltiot olivat yleisesti tyytyväisiä komission nopeaan toimintaan asian edistämisessä. Jäsenvaltiot pitivät tervetulleina komissiossa valmisteilla olevia toimia viljelijän aseman parantamiseksi. Elintarvikeketjun toimintaa seuraavan observatorion perustaminen sekä hintojen, kustannusten ja tuottajien marginaalien seuraaminen ovat tärkeitä osa-alueita. Useissa puheenvuoroissa korostui, että läpinäkyvyyttä hintojen muodostumisessa koko elintarvikeketjussa on tärkeää lisätä.

Itävalta esitteli neuvoston maatalouskeskustelun yhteydessä tiedotusasiansa koskien metsäkatoasetusta. Itävallan mukaan metsäkatoasetus vaikuttaa merkittävästi maatalous-, metsä- ja elintarvikesektoriin. Asetuksen toimeenpanolle pitää varata riittävä aika, koska tilanne on edelleen epäselvä. Itävalta korosti 0,5 hehtaarin de minimis-poikkeusta, joka yksinkertaistaisi kansallista toimeenpanoa. Lisäksi pitäisi ottaa huomioon vähäisen riskin maat. Metsäkatoasetuksen toimeenpanon epäselvyyksistä oli keskustelussa huolissaan yhteensä parikymmentä jäsenvaltiota.

Ukrainan maatalousministeri kertoi maan maataloussektorin tilanteesta korostaen, että EU:n asettamat kaupan rajoitteet vahingoittavat sotaa käyvän maan taloutta. Jäsenvaltiot korostivat sitoutumista Ukrainan tukemiseen ja korostivat ratkaisun löytymistä EU:n ja Ukrainan kauppasääntöihin. Yhteenvetona markkinakeskustelusta maatalouskomissaari totesi, että maatalousmarkkinoilla on paljon haasteita mutta myös myönteisiä signaaleja siitä, että palataan vakaampaan tilanteeseen mm. tuotantopanosten hintojen rauhoittumisen seurauksena. Komissio seuraa markkinoiden kehittymistä kaikilla sektoreille kiinnittäen huomiota huoliin ja paineisiin erityisesti vaikean geopoliittisen tilanteen näkökulmasta

Muissa asioissa käsiteltiin myös kahta kalastukseen liittyvää asiaa. Ensimmäisenä keskusteltiin Espanjan pyynnöstä (Bulgarian, Liettuan, Portugalin ja Puolan tukemana) viimeaikaisesta tuomioistuin ratkaisusta C-330/22. Toisena asiana oli Portugalin (Bulgarian, Espanjan, Kyproksen, Maltan, Portugalin, Puolan, Ranskan, Tšekin ja Unkarin tukemana) nostama asia kalatalousalan tukemisesta poikkeustapauksessa.

1. **Esityslistan hyväksyminen**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 7899/24 mukaisesti.

2. **A-kohtien hyväksyminen**

a) Muut kuin lainsäädäntöasiat (7982/24)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 7982/24 mukaisesti.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (7984/24)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 7984/24 mukaisesti.

MAATALOUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. **Nopeat ja rakenteelliset ratkaisut vallitsevassa maatalousalan kriisitilanteessa: komission tekemien päätösten jatkotoimet** (8027/24) (Fallenius)
Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia
Keskustelu

Puheenjohtaja totesi, että komissio on antanut ehdotuksen, joka muuttaa yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) perusasetuksia. Asia käsitellään nopealla menettelyllä. Maatalouden erityiskomitea hyväksyi neuvoston orientaation mukaisesti ehdotuksen ilman sisältömuutoksia juuri ennen neuvoston kokousta. Puheenjohtaja korosti, että työ yksinkertaistamiseksi ja viljelijöiden aseman parantamiseksi jatkuu vielä. Puheenjohtaja totesikin odottavansa komission jatkoehdotuksia erityisesti viljelijöiden aseman parantamiseksi elintarvikeketjussa.

Komissaari Janusz Wojciechowski viittasi puheenvuorossaan myös Eurooppa-neuvoston päätelmiin, joissa on selkeä toimeksianto jatkotoimista. Viljelijät kaipaavat ennustettavaa ja vakaata toimintaympäristöä. Komissaari totesi, että he ovat antaneet sekä asetusehdotuksen CAP:n perusasetusten muuttamiseksi että koonnin toimista, joilla komissio aikoo parantaa viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa. Komissaari kertasi myös jo annetut toimet, kuten ehdollisuuden vaatimuksen GAEC 8 osittainen poikkeuksen vuodelle 2024 ja GAEC 1 –vaatimukseen ehdotetut joustot. Lisäksi komissio valmistelee pinta-alamonitorointijärjestelmään yksinkertaistuksia tavoitteena vähentää tiloilla tapahtuvia valvontoja.

Komissaari esitteli **15.3.2024 annetun CAP-muutosasetuksen pääkohdat**. Komission tavoitteena on vastata ehdollisuuden aiheuttamiin hallinnollisiin hankaluuksiin ja tuoda joustoa CAP-suunnitelmien prosesseihin. Komissio antaa mahdollisuuden jäsenvaltioille tehdä kohdennettuja poikkeuksia ehdollisuuden GAEC-vaatimuksiin esimerkiksi sääolosuhteiden vuoksi. Lisäksi ehdotetaan tiettyjä joustoja ehdollisuuden vaatimuksiin GAEC 5, 6, 7 ja 9. Komissio ehdottaa myös GAEC 6 –vaatimukseen myös lisää joustavuutta jäsenvaltioita huomioida esimerkiksi kasvukauden pituus. GAEC 7:n osalta komissio ehdottaa jäsenvaltioille mahdollisuutta täyttää vaatimus viljelyn monipuolistamisella viljelykierron rinnalla. Komissio ehdottaa myös poistettavaksi ehdollisuuden vaatimuksesta GAEC 8 tuottamatonta alaa koskevan vähimmäisosuusvaatimukseen. Tämän sijaan jäsenvaltioiden tulisi luoda ekojärjestelmän toimenpide, jolla kannustetaan ei-tuottavan alan ylläpitämiseen. Komission kertoi myös pienten tilojen (enintään 10 ha) vapauttamisesta ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista sekä asetuksen voimaantulosta.

Komissaari toivoi, että asetusehdotus hyväksytään nopealla menettelyllä ja vetosi jäsenvaltioihin hyödyntämään kaiken tarjotun jouston. Komissaari toivoi myös jäsenvaltioilta tietoa siitä, miten he aikovat toimeenpanna yksinkertaistamista kansallisella tasolla.

Komissaari vastasi myös Itävallan pyytämään metsäkatoasetusta koskevaan tiedostusasiaan. DG ENVI:n valmistelee komission ohjeistusasiakirjaa. Komissaari totesi ymmärtävänsä huolet ja vievänsä viestiä DG ENVI:n suuntaan.

Lopuksi komissaari myös kertasi komission julkaiseman non-paperin koskien **viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa.** Komissio ehdottaa observatorion perustamista, joka seuraisi viljelijöiden marginaaleja ja kauppatapoja. Komissio aikoo ehdottaa yhteisen markkinajärjestelyasetukseen muutoksia, jotka vähentäisivät transaktiokustannuksia ja parantaisivat ketjun epätasapainoja. UTP-direktiivin toimeenpanosta on valmisteilla raportti. Komissio aikoo ehdottaa myös UTP-direktiiviä täydentävää säädöstä, jolla puututaan rajat ylittäviin tilanteisiin.

Jäsenvaltioiden keskustelun aluksi, **Itävalta esitteli tiedotusasiansa koskien metsäkatoasetusta**. Itävallan mukaan metsäkatoasetus vaikuttaa merkittävästi maatalous- ja elintarvikesektoriin. Asetuksen toimeenpanolle pitää varata riittävä aika, koska tilanne on edelleen epäselvä. Itävalta korosti 0,5 hehtaarin de minimis- poikkeusta, joka yksinkertaistaisi kansallista toimeenpanoa. Lisäksi pitäisi ottaa huomioon vähäisen riskin maat. Metsäkatoasetuksen toimeenpanon epäselvyyksistä oli keskustelussa huolissaan yhteensä parikymmentä jäsenvaltiota.

Jäsenvaltiot pitivät komission asetusehdotusta kannatettavana, mutta jatkotoimien tärkeyttä korostettiin. Jäsenvaltiot olivat yleisesti tyytyväisiä komission nopeaan toimintaan asian edistämisessä. Yleisesti komission ehdottamaa joustoa **ehdollisuudessa** esimerkiksi sääolosuhteiden suhteen pidettiin tervetulleena. Ehdotus ei välttämättä yksinkertaista politiikkaa heti, mutta vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä. Yhdessä puheenvuorossa todettiin, että komission ehdotukset muuttavat CAP:n kunnianhimoa ja muuttavat standardeja alemmiksi. Viljelijöiden ympäristökunnianhimoa ei saisi aliarvioida.

Muutama jäsenvaltio nosti keskustelussa myös tarpeen yksinkertaistaa muita ehdollisuuden vaatimuksia. Keskustelussa esiin nousivat esimerkiksi pysyviä nurmia koskeva GAEC 1 ja turvemaita koskeva GAEC 2.

Osa maista näki tärkeänä erityisesti pienten tilojen hallinnollisen taakan purkamisen ja pitivät tervetulleena komission ehdotusta pienten tilojen vapauttamista ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista.

Muutama jäsenvaltio nosti esiin, että vapaaehtoiset maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmastokorvauksen toimet ovat olleet viljelijöiden ympäristötyön perusta jo pitkään. Muutama totesikin, että GAEC 8:n tuottamattoman alan ja maisemapiirteiden toimet tulisi olla ekojärjestelmän ohella mahdollisia myös maaseudun kehittämistoimien puolella.

Monessa puheenvuorossa kiiteltiin mahdollisuutta tehdä strategiasuunnitelmiin kaksi muutosta vuodessa, mutta kaivattiin myös selkeää hyväksymisprosessien helpottamista ja nopeuttamista

Useassa puheenvuorossa nostettiin esiin **pinta-alamonitorointijärjestelmän** laadunvalvonta ja siihen liittyvät haasteet. Moni korosti, että tilalla tapahtuvien valvontojen tulee aidosti vähentyä ja komission tämänhetkisiä esityksiä pidettiin riittämättöminä. Myös paikkaan sidottujen kuvien (*engl. geo-tagged photos*) tuomaa hallinnollista taakkaa ja tarvetta yksinkertaistukselle korostettiin.

Muutama jäsenvaltio näki tarpeellisena, että komissio poistaisi CAP:n strategiasuunnitelmia koskevasta asetuksesta 120 artiklan, joka koskee CAP-strategiasuunnitelmien yhteensovittamista unionin ympäristöä ja ilmastoa koskevien säädösten kanssa. Muutama nosti esiin myös tarpeen lykätä sosiaalisen ehdollisuuden toimeenpanoa.

Keskustelussa nousi esiin myös tarve valtiontuen kriisipuitteiden jatkolle kesäkuun 2024 jälkeen sekä **maatalouden de minimis-tuen** katon nostaminen. Maatalouden kriisitoimien ja maatalousvarauksen kehittäminen nähtiin myös tärkeinä toimina.

Jäsenvaltiot pitivät tervetulleina komissiossa valmisteilla olevia toimia **viljelijän aseman parantamiseksi**. Elintarvikeketjun toimintaa seuraavan observatorion perustaminen sekä hintojen, kustannusten ja tuottajien marginaalien seuraaminen ovat tärkeitä osa-alueita. Useissa puheenvuoroissa korostui, että läpinäkyvyyttä hintojen muodostumisessa koko elintarvikeketjussa on tärkeää lisätä. Epäterveiden kauppatapojen direktiivin raporttia ja komission lainsäädäntösuunnitelmia rajat ylittävien kauppatapojen seurantaan pidettiin tervetulleina. Muutama jäsenvaltio toisaalta korosti markkinasuuntautuneisuutta ja tarvetta välttää säädösten tuomaa ylimääräistä taakkaa. Sopimusvapaus on tärkeä periaate. Observatorion tulisi käyttää mahdollisimman pitkälle jo olemassa olevaa dataa. Yhteisen markkinajärjestelyasetukseen suunniteltuja muutoksia pidettiin tarpeellisina.

Muutamissa puheenvuoroissa korostettiin myös EU-tuotannon reilua kilpailuasetelmaa suhteessa tuontituotteisiin.

Parikymmentä jäsenvaltiota tuki Itävallan muiden asioiden kohtaa koskien **metsäkatoasetusta.** Jäsenvaltiot näkivät tärkeänä toimeenpanon yksinkertaistamisen ja soveltamisen lykkäämisen, sillä komission ohjeistusta metsäkatoasetuksen toimeenpanosta ei ole saatu, maiden riskiluokitus ei ole valmistunut ja tuotteiden rekisteröintityökalun toiminnassa on puutteita.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että komission esiin nostamat yksinkertaistamistoimet ovat tarpeellisia, mutta lisätyötä edelleen tarvitaan. Merkittävään yksinkertaistamiseen komission asetusehdotus ei johda, mutta lisääntyvä joustavuus on tervetullutta. Suomi nosti puheenvuorossa esiin mm. pinta-alamonitoroinnin yksinkertaistaminen ja kysyi komissiolta, miten se aikoo sujuvoittaa CAP-suunnitelmien hyväksymisprosessia. Suomi korosti myös, että GAEC 8 –vaatimusta korvaavien ekojärjestelmien osalta jäsenvaltioilla on oltava mahdollisuus päättää ekojärjestelmän yksityiskohdista ja kohdentumisesta omien olosuhteidensa perusteella. Suomen mielestä konkreettinen yksinkertaistus olisi myös parempi liikkumavara tukien ennakkomaksuissa. Suomi kiitti komissiota sen ajatuksista ja suunnitelmista liittyen viljelijöiden aseman parantamiseen. Suomi piti komission lyhyen aikavälin toimien ohella tärkeinä myös komission ajatuksia tulevista lainsäädäntöehdotuksista.

Suomi kiitti Itävaltaa sen metsäkatoasetukseen liittyvästä tiedotusasiasta. Suomen puheenvuorossa todettiin asetuksen aiheuttaneen suurta huolta ja epävarmuutta viljelijöille ja metsänomistajille. Esimerkiksi nautakarjatalouden investoinnit ovat käytännössä pysähtyneet. Viljelijöille tulee nopeasti antaa selkeä linjaus siitä, että investoinnit voivat jatkua. Suomi nosti esiin myös, että komission ohjeistusasiakirjassa on selkeästi todettava, että vähäinen, esimerkiksi alle 0,5 hehtaarin alalta tapahtuva puiden kaataminen ei ole asetuksen tarkoittamaa metsäkatoa.

Komissaari vastauspuheenvuorossa todettiin, että nykyisen CAP:n asetukset hyväksyttiin kolme vuotta sitten isolla enemmistöllä parlamentissa ja neuvostossa. Maailma on muuttunut sittemmin ja joitain yksityiskohtia tulee tarkistaa. Komissaari totesi, että GAEC 2 ei sisälly asetuspakettiin, mutta komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa teknisellä tasolla, jotta soveltamista voitaisiin yksinkertaistaa. Sosiaalinen ehdollisuus ei ole noussut viljelijöiden suunnalta protestien teemaksi, siksi muutosta ei ole siihen ehdotettu. Asetuksen 120 artiklaa tulee soveltaa vain vuoden 2025 loppuun asti. Metsäkatoasetuksesta komissaari totesi, että jäsenvaltiot toivat esille puolen hehtaarin kynnysarvon sekä tarpeen lykätä soveltamisen aloittamista. Komissaari lupasi viedä terveiset kollegoilleen.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että neuvosto on antanut selkeän poliittisen tahtonsa nopeille toimille ja komission ehdotukset ovat jäsenvaltioiden mielestä askel oikeaan suuntaan. Kaikkia jäsenvaltioiden toimia ei ole vielä huomioita, mutta työ jatkuu. Puheenjohtajavaltio nosti esiin mm. GAEC 2:n kehittämisen, CAP-suunnitelmien nopeammat muutokset, kriisinhallinnan ja valtiontuen. Puheenjohtaja totesi myös, että useat jäsenvaltiot nostivat esiin metsäkatoasetuksen aiheuttaman hallinnollisen taakan ja toimeenpanon hankaluudet sekä tarpeen soveltamisen lykkäämiseksi.

4. **Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen** (8058/24) (Kallio)
Komission ja jäsenvaltioiden tiedotusasia
Keskustelu

Ukrainan maatalousministeri kertoi maan maataloussektorin tilanteesta. Ukraina luottaa EU:n tukeen ja haluun ymmärtää maatalouden merkitystä Ukrainan viennille ja kansantaloudelle. Ukraina kohtaa ongelmia, jotka ovat ennennäkemättömällä tasolla. Ukrainan maataloussektorista on liikkeellä myyttejä, jotka vaikuttavat tehtävään politiikkaan. Ikävää on se, että nyt keskustellaan enemmän näistä myyteistä kuin siitä, että Ukraina pitäisi voittaa sota Venäjää vastaan. Ukraina haluaa löytää yhteisymmärryksen EU:n viljelijöiden kanssa.

Ukrainan maatalousministerin mukaan pääosa viennistä kulkee tällä hetkellä Mustanmeren kautta. Vuoden alusta on viety 17 miljoonaa tonnia, josta 12 miljoonaa tonnia Odessan satamien kautta, 3 miljoonaa tonnia kanavien kautta ja vain 2 miljoonaa rautateitse tai maan kautta EU:n läpi. Maitse viedään yhtä paljon kuukaudessa kuin merta pitkin päivässä, mikä on kilpailukykyisempää. EU:n tuonti on samaa tasoa kuin ennen sotaa ja tiettyjä tuotteita ei ole viety naapurimaihin lähes vuoteen. Maataloustuotteiden hinnanlasku johtuu globaaleista muutoksista, Ukraina ei voi vaikuttaa Amerikan mantereen satoihin. Maatalousministeri täsmeni, että Ukraina ei ole alhaisten hintojen syy ja kysyi, miksi Ukrainaa sitten estetään.

Ukraina on halukas tarkastelemaan tilannetta mm. sokerin, hunajan ja viljojen osalta ja avasi tilannetta omasta näkökulmasta. Sokerin hinta on korkeampi kuin se oli ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan. Jos sokeri poistetaan markkinoilta, hinnat nousevat, ja EU:n kuluttajat maksavat hinnan. Onko Ukraina sokeri todella ongelma EU:ssa? Tämä on merkittävä kysymys, sillä kolme suurinta EU:n sokerintuottajaa on raportoinut, että niiden nettovoitto lisääntyy vuosina 2023-2034 markkinointikaudella 420 miljoonalla eurolla. Hunajan osalta Ukraina vienti ei ole lisääntynyt tariffien ja kiintiöiden poistamisen jälkeen. Ukrainan osuus EU:n hunajasta on noin 20 prosenttia. Saman verran tuontia tulee Kiinasta, joka dumppaa halpaa hunajaa markkinoille.

Ukrainan ministeri hahmotteli tilannetta lähimaan kanssa käydyn kaupan näkökulmasta, minne on viety noin 15 tonnia hunajaa ja maa on itse tuottanut 19 000 tonnia, ja toisaalta käytetty 36 000 tonnia hunajaa on käytetty. Siitä lähtien kun sota alkoi, Ukrainan hunajaviennin arvo on laskenut. Ukrainan mukaan kyseisen lähimaan asukkaat ovat tässä hävinneet. Saman tyyppinen tilanne on vadelman osalta. Toisaalta 4 miljoonaa ukrainalaista pakolaista on asunut EU:ssa kuluttaen tuotteita sisämarkkinoilla. Jos katsotaan lukuja, vuonna 2023 ukrainalaiset käyttivät yli sata tuhat tonnia siipikarjanlihaa ja myös 50 000 kananmunia.

ATM-toimien osalta Ukrainan ministeri kertoi luottavansa siihen, että tariffi ja kiintiövapaa järjestelmä EU:n kanssa jatkuu. Haluamme vapaakaupan EU:n kanssa kilpailukykyisellä tavalla. Olemme kiitollisia niille jäsenvaltioille, jotka jo käyttävät nykyistä kauppamekanismia. Ministeri teroitti, että EU:n asettamat kaupan rajoitukset tarkoittavat käytännössä sitä, että menetämme armeijalle tarkoitettuja varoja. Jos EU-parlamentin ATM-muutokset hyväksyttäisiin, noin 1,5 miljardia euroa jäisi pois Ukrainan puolustuskassasta. Saman verran kuin menetetään, tarvitaan lisää kansainvälistä rahoitusta muualta. Rajoittamalla kauppaa autetaan Venäjää Ukrainan sijaan. Viesteissä olisi oltava rehellisiä myös viljelijöiden suuntaan. Viljan hinnat tulevat olemaan matalia, ja niin myös tuotot, riippumatta kaupasta. Myös Ukrainan viljelijät kärsivät alhaisista hinnoista, ja ala on kohdannut yli 80 miljardin dollarin vahingot sodan alkamisen jälkeen kansainvälisen raportin mukaan.

Lopuksi ministeri kiitti EU:ta jatkuvasta tuesta ja korosti avoimen ja faktapohjaisen keskustelun tärkeyttä, joita on käyty niin julkisesti kuin rajoitetusti. Koko ajan olisi muistettava, että Ukraina käy kammottavaa sotaa Venäjää vastaan ja sekä myös EU:n perusperiaatteet, joita Ukraina pyrkii kunnioittamaan osana polkua, jossa kulkee kohti jäsenyyttä.

Maatalouskomissaari Janusz Wojsiechowski korosti yhteistyötä ja onnitteli Ukrainaa valtavasta työstä ja panoksesta Mustanmeren vientireitin avaamisessa pitäen saavutusta uskomattomana ottaen

huomion Venäjän asettamat esteet. Merireitin avautumisesta noin 8,1 miljoonaa tonnia viety reittiä pitkin. Mustanmeren reitti yhdessä solidaarisuuskäytävien kanssa mahdollistaa sen, että Ukraina voi viedä 7 miljoonaa viljaa kuukausittain. Venäjän hyökkäyksestä huolimatta Odessa kestää, ja Ukrainan viljelijät voivat myydä työnsä tulokset maailmalle. Globaalisti hinnat ovat laskussa, joten Mustanmeren reitti on yhä tärkeämpi, sillä se on kustannuksiltaan halvin, ja mahdollistaa näin parhaat hinnat Ukrainalle.

Maatalouskomissaari totesi EU:n huippukokouksen sitoutuneen antamaan Ukrainalle kaiken tarvittavan tuen. EU on sitoutunut jatkamaan avointa kaupankäyntiä pitäen samalla huolta EU:n viljelijöistä. EU on myös sopinut rajoittavansa Venäjän tuontia, jolla heikennetään Venäjän kykyä käydä sotaa. Yksi konkreettisista ehdotuksista on nostaa Venäjän ja Valko-Venäjän sekä viljan ja öljysiementen ja muiden tuotteiden tariffeja. Nämä tariffit ovat niin korkeita, että ne tyrehdyttäisivät valtaosan Venöhön tuonnista EU:hun. Tarkoituksena on säilyttää EU-markkinoiden vakaus sekä estää Venäjää viemästä laittomasti otettua ukrainalaisia maataloustuotteita.

Maatalouskomissaari korosti lopuksi EU:n tukea Ukrainalle ja totesi, että kokous pidetään ystävien kesken, ja ystävien kanssa on voitava puhua myös ongelmista, sillä vain niin ne voidaan ratkaista, viitaten ATM-kiistaan ja tuleviin kauppapäätöksiin. Koordinointialusta on tässä tärkeässä roolissa.

Markkinatilanne EU:ssa

Maatalouskomissaari totesi viljelijöiden taistelevan kustannusten kanssa samalla, kun hintataso on alhaalla ja myös laatuongelmia esiintyy. EU:n viljantuotanto on tällä hetkellä 269,8 miljoonaa tonnia ja näin hieman ennusteita ja viime vuoden tasoa korkeammalla, mutta edelleen historiallisesti alhaalla. Äärisääilmiöt ovat aiheuttaneet ongelmia koko EU:ssa, kuten syyskylvöihin Pohjois-Euroopassa, missä sade on hankaloittanut viljelyä. Ranskassa ja Saksassa syysviljat ovat 7-8 prosenttia vähäisemmällä tasolla. Kosteus on estänyt kevätkylvöjä. Tulevien kuukausien sää ratkaisee tämän vuoden tapahtumat. Viljakauppa on dynaamista, sillä viljanvienti on yksi korkeimmista viimeisen 10 vuoden aikana. Venäjän rooli kilpailijana maailmanmarkkinoilla korostuu. Viljantuontia on 20 prosenttia vähemmän (myös Ukrainasta) kuin aikaisemmin, mikä on merkittävä asia erityisesti Etelä-Euroopalle, joka tarvitsee tuontia: esimerkiksi Espanjan osuus on jopa 57 prosenttia Ukrainan tuonnista, ja luku on vielä korkeampi vehnän kohdalla. Ukrainan rajamaat eivät ole tuoneet viljaa lainkaan kesän 2023 jälkeen. Varastoissa on ylijäämää, mutta tosin kaikki jäsenvaltiot eivät raportoi viljavarastoistaan. Maatalouskomissaari kannusti jäsenvaltioita raportoimaan tilanteistaan, sillä olisi vältettävä tilannetta jossa vahvistamaton tieto luo epävakautta ja spekulaatiota markkinoille.

Öljysiementen tuotanto oli vuonna 2023 yli keskiarvon, mikä on nousua 10 prosenttia, mutta öljysiementen ja prosessoitujen öljysiementen tuonti on ollut vähäisempää kuin aiemmin myös Ukrainan osalta ja tuonti naapurimaihin ollut rakenteellisestikin pientä.

Sokerin hinnat ovat ATM-toimien jälkeen nousseet 88 prosenttia, mutta sektorilla on silti huoli Ukrainasta tuodusta sokerista, ja siksi hätäjarru on tärkeä ATM ehdotuksessa.

Eläinperäiset tuotteissa ja maitomarkkinoilla on jonkin verran positiivisia signaaleja. Inflaatiopaine on vähentynyt, palautumista on tietyissä jäsenvaltioissa ja rehun laatu on hyvää. Hinnat ovat nousseet, tuotanto on ollut tasaista eikä se lisäänny globaalisti. Naudanlihantuotanto on vähentymässä. Rehun hinnan maltillistuminen on parantanut marginaaleja. Kauppa on ollut dynaamista ja kauppatasapaino on myönteistä.

Sianlihan tuotanto vähenee, mikä nostaa hintoja. Vientivolyymit vähenivät 20 prosentilla vuonna 2023. Keskimääräiset broilerihinnat ovat laskussa verrattuna vuoden 2023 ennätyslukuihin. Siipikarjantuonti on laskussa, tuonti lisääntyy Ukrainasta 47 prosentilla. Kananmunien hinnat olleet vakaita, tuonti Ukrainasta on lisääntynyt.

Oliiviöljyalan tilanne on vaikea. Takana on kaksi huonoa satokautta, minkä vuoksi hinnat ovat korkealla. Andalusian sateet lisäävät toivoa siitä, että tuotanto voisi tänä vuonna lisääntyä.

Viinimarkkinoilla on ongelmia, sillä erityisesti myynti ja vienti ovat vähentyneet tärkeillä ulkomaan markkinoilla, erityisesti punaviinialalla vaikeuksia. Komissio seuraa markkinakehitystä tarkkaan EU:ssa ja tärkeissä muissa tuottajamaissa.

Hedelmä- ja vihannessektorin tilanne on vaikea sääilmiöiden takia. Vähentynyt tuotanto ja laatu on vaikeuttanut kauppatasapainoa erityisesti sitrushedelmien kohdalla. Matala tuotanto lisää markkinahintoja. Tuottajien tulot kärsivät, sillä korkeat hinnat vaikuttavat koko tuotantoketjuun. Geopoliittiset kehitykset vaikuttavat EU:n vientilogistiikkaan. Ostovoiman vähentyminen vaikuttaa alaan.

Yhteenvetona komissaari totesi, maatalousmarkkinoilla on paljon haasteita mutta myös myönteisiä signaaleja siitä, että palataan vakaampaan tilanteeseen. KOM seuraa markkinoiden kehittymistä kaikilla sektoreille kiinnittäen huomiota huoliin ja paineisiin erityisesti vaikean geopoliittisen tilanteen näkökulmasta.

Puheenjohtajavaltio oli esittänyt jäsenvaltioille seuraavan kysymyksen keskustelua varten:

Millaisia ratkaisuja ja strategioita näette tarpeellisiksi lyhyen ja pitkän aikavälin haasteiden ratkaisemiseksi maataloustuotteiden markkinoilla?

Jäsenvaltiot pitivät komission tuottamaa markkinatietoa hyödyllisenä ja tärkeänä, jotta maatalouden kriisiin voidaan aktiivisesti reagoida ja pitää huolta EU:n ruokaturvasta. Lyhyen aikavälin ratkaisuksi nähtiin mm. elintarvikeketjun läpinäkyvyyden lisääminen, CAP:in nopea yksinkertaistaminen perusasetusta avaamalla ja toisaalta toimeenpanosäännöillä tehtävät muutokset ja yleinen joustavuuden lisääminen. Toivottiin nopeita ja kohdennettuja mekanismeja, joiden avulla voitaisiin vastata markkinakriiseihin. Moni jäsenvaltio pyysi joustoja valtiontukisääntöisiin ja esille nousi mm. de minimis -rajan korottaminen maatalouden investoinneissa. Pitkän aikavälin ratkaisuna markkinakriisiin nähtiin EU:n kriisitoimenpiteiden uudistaminen, vahva YMP:n rahoitus sekä myös YMP:n ulkopuoliset rahoituslähteet. Maatalousyritysten likviditeettiä olisi vahvistettava. Myös pitkän aikavälin strategiaa maatalousmarkkinoiden vaihteluun ja lisäpanostuksia tutkimukseen ja innovaatioihin toivottiin. Olisi vahvistettava EU:n huoltovarmuutta ja strategista autonomiaa, missä EU:n oma proteiinintuotanto on tärkeässä roolissa. Yleisesti olisi lisätä toimialan houkuttelevuutta nuorille sukupolville.

Jäsenvaltiot kuvasivat maataloussektorin kohtaavan monia haasteita. Inflaatio aiheuttaa haasteita maatalousalan kannattavuudelle. Lähi-Idän kriisin ja Ukrainan sodan muovaama vaikea geopoliittinen tilanne aiheuttaa epävakautta maatalousmarkkinoille. Vaikka tuotantopanosten hinnoissa on tapahtunut myönteistä kehitystä, aiheuttavat esimerkiksi energian ja lannoitteiden korkeat hinnat edelleen ongelmia kannattavuudelle. Lisääntyvä tuonti kolmansista maista aiheuttaa haasteita EU:n omalle tuotannolle, ja tältä osin moni jäsenvaltio korosti vastavuoroisuuden merkitystä kaupankäynnissä. Toisaalta vienti luo myös mahdollisuuksia alalle. Afrikkalainen sikarutto ja terveyskriisit aiheuttavat ongelmia, kuten myös EU:n metsäkatoasetus ja muu lisääntyvä säännöstö. Muuttuvat sääolosuhteet aiheuttavat erilaisia haasteita maataloudelle läpi Euroopan. Esimerkiksi Etelä-Euroopan puheenvuoroissa korostuivat ilmastonmuutoksesta aiheutuvat ongelmat kuten kuivuus ja tulvat, joka vaikuttaa monen tuotantosuunnan tuotto-odotuksiin. Toisaalta myös esimerkiksi heikko lumipeitteisyys ja kovat pakkaset ovat aiheuttaneet vahinkoa pohjoisessa.

Suomi piti hyvänä, että maatalouden tuotantokustannukset ovat selvästi alentuneet ja elintarvikkeiden hintainflaatio on alentunut. Viljojen markkinahinnat ovat tänä keväänä lähteneet heikentymään, joten se heikentää tilannetta kasvintuotantosektorilla. Tiettyjen sektoreiden positiivisesta kehityksestä huolimatta tuottajien marginaalit ovat edelleen hyvin pienet ja kannattavuus heikko. Kannattavuuteen vaikuttaa myös korkea korkotaso. Korkeiden korkojen negatiiviset vaikutukset keskittyvät niille maatiloille, jotka ovat investoineet ja kasvaneet nopeasti. Jos korot pysyvät korkeina vielä pitkään, tämä uhkaa maatalouden kehittämismahdollisuuksia.

Suomi kuvasi kannattavuuteen vaikuttavan myös arvonlisän jakautuminen ketjussa. Sen vuoksi EU:ssa on harkittava lisätoimia tuottajan aseman vahvistamiseksi ruokaketjussa, jota monet muutkin jäsenvaltiot pitivät tärkeänä ratkaisuna.

Suomi kuvasi huolia pidemmän aikavälin trendeistä Suomen maataloudessa. Maidontuotanto ja siihen liittyvä naudanlihan tuotanto ovat tärkeimpiä tuotannonalojamme markkinatuotolla mitattuna. Maidontuotanto on kuitenkin vähentynyt selvästi useana vuonna peräkkäin – jo noin 10 prosenttia vuodesta 2020. Tämä trendi on huolestuttava ja mielestämme pidemmällä aikavälillä koko Euroopan unionissa tulee miettiä, millä keinoilla voimme ylläpitää nurmirehun käyttöön perustuvaa kotieläintuotantoa. Tähän tarvitaan eri politiikkainstrumenttien yhteensovitusta, niin markkinatoimia, kohdennettuja tuotantoon sidottuja tukia ja myös vahvoja maaseudun kehittämistoimia, kuten nuorten viljelijöiden aloitustukia ja investointitukia.

Jäsenvaltiot pitivät Ukrainan ministerin kanssa käytävää vuoropuhelua erittäin tärkeänä ja korostivat EU:n sitoutumista Ukrainan tukemiseen, joka on keskeistä myös EU:n turvallisuuden kannalta, kuten eräs jäsenvaltio osuvasti totesi. Valtaosa jäsenvaltioista toivoi pikaisen neuvottelusovun löytymistä EU:n ja Ukrainan välisille ATM-kauppasäännöille, minkä toivottiin tuovan vakautta maatalousmarkkinoille. Mustanmeren reitin avautumista ja Ukrainan kovaa työtä pidettiin tärkeänä ja solidaarisuuskäytävien vahvistamisen tärkeyttä edelleen nostettiin esille. Suomi tuki monen muun jäsenvaltion tavoin saavutettua trilogisopua, jonka hyväksymistä jäsenvaltiot edelleen pohtivat. Jäsenvaltiot korostivat neuvottelusovun ja Ukrainan tukemisen löytymistä, mutta puheenvuoroissa kuului myös se, että kaupparatkaisun on huomioitava sekä Ukrainan tukeminen että EU:n viljelijöistä huolehtiminen. **Suomi** ja monet muut maat korostivat Ukrainan tukemisen ja vapaan kaupan merkitystä Ukrainan kanssa siten, ettei enempää kaupan rajoituksia tehdä. Ukrainan rajanaapurivaltiot ja muutamat muut valtiot toivoivat lisäksi selväsanaisesti myös uusia tuotteita kaupan rajoitusten piiriin ja viitevuosien vaihtamista, mikä lisäisi kustannuksia Ukrainalle. Keskustelussa kuultiin myös puheenvuoroja, joissa katsottiin jo ATM-säännöstön jälkeiseen aikaan. Suomi korosti, että Ukrainan kanssa tulee löytää toimivat ja pitkäaikaiset EU-tason ratkaisut Ukrainan maataloustuotteiden vientiin, millä linjalla moni muukin jäsenvaltio oli.

Jäsenvaltiot suhtautuivat myönteisesti komission tuoreeseen ehdotukseen tuontitullien nostamisesta Venäjältä ja Valko-Venäjältä tulevalle viljalle ja öljynsiemenille. Suomen tavoin moni jäsenvaltio piti tärkeänä huolehtia, että kauttakulku kolmansiin maihin on sujuvaa globaalin ruokaturvan varmistamiseksi.

Eräs jäsenvaltio nosti esille EU:n ja USA:n välisen mustia oliiveja koskeneen kauppariidan, jossa WTO on katsonut, että USA ei ole noudattanut WTO:n paneelin mukaista linjaa, toivoen että tämä johtaa USA:n kaupparajoitusten purkamiseen.

Maatalouskomissaari korosti loppupuheenvuorossa EU:n tukea Ukrainalle. Kaupan vapauttamisessa teollisuus on ollut hyötyjä ja maatalous jäänyt suhteessa häviölle, minkä vuoksi komissio ehdottaa valtiontukien sääntöjen joustavoittamista maataloudessa. EU on kilpailukykyinen omavaraisessa tuotannossa eli viljan, lihan ja maidon tuotannossa. Eräillä aloilla, kuten viljantuotannossa, on kuitenkin suuria ongelmia, joiden ostohinnat eivät kata tuotantokustannuksia. Jotkin jäsenvaltiot ovat ehdottaneet ratkaisuja vientitukien muodossa Afrikkaan annettavan humanitaarisen avun muodossa. Komissaari muistutti, että WTO:n sääntöjä olisi noudatettava ja vientituet ovat näiden sääntöjen vastaisia. Komissaari piti Suomen ehdotusta nurmipohjaisen karjanhoidon lisäämiseksi mielenkiintoisena erityisesti siitä näkökulmasta, että kotieläintuotanto on vähentynyt ja uusia ratkaisuja tarvittaisiin. Pitkän aikavälin ratkaisuna komissaari näki eläin- ja kasvituotannon yhteistuotannon lisäämisen.

Muut asiat

5. Maatalous

a) Tarve pikaisille toimille: metsäkatoasetuksen maa- ja metsätalousyrityksille aiheuttamat haasteet nykyisen maatalouskriisin yhteydessä (8028/24)
Itävallan valtuuskunnan tiedotusasia Italian, Puolan, Slovakian, Slovenian, Suomen ja Ruotsin valtuuskuntien tukemana

Asiakohta käsiteltiin kohdan 3 yhteydessä.

b) **Pohjoismaiden ja Baltian maiden maatalousministerien kokouksen tulokset (Trakai, Liettua 21. helmikuuta 2024)** (8018/24)

Liettuan valtuuskunnan tiedotusasia Latvian, Liettuan, Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Viron valtuuskuntien puolesta

Asiakohta käsiteltiin kohdan 3 yhteydessä.

c) **Puheenjohtajavaltion järjestämien maatalouden ja YMP:n tulevaisuutta käsittelevien tapahtumien tulokset** (8021/24)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtajavaltio viittasi lyhyesti tausta-asiakirjassa kuvattuihin tapahtumiin. Puheenjohtajavaltio on järjestänyt maatalouden tulevaisuutta käsittelevän symposiumin Belgian Gentissä 1.2.2024 sekä CAP-suunnitelmien laatimiseen keskittyvän ja suunnitelmien laatimisprosessia reflektoivan konferenssin Belgian Gentissä 23.2.2024. Lisäksi puheenjohtajavaltio on järjestänyt kansainvälisen ruokajärjestelmiin keskittyvän ”Open Food Conference” –tapahtuman Belgian Leuvenissa 11.-13.3.2024.

Komissaari kiitti Belgiaa järjestelyistä ja viittasi erityisesti Gentin maatalouspolitiikan tulevaisuutta käsittelevän konferenssiin.

Muutamat jäsenvaltiot käyttivät asiasta puheenvuoron. Puheenvuoroissa korostettiin mm. koko ruokajärjestelmän toimijoiden välistä tuottavuutta ja SEUT-sopimuksesta kumpuavia maatalouspolitiikan tavoitteita.

d) **Ranskan ehdokas Maailman eläintautijärjestön (WOAH) pääjohtajaksi** (7978/24)
Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia

Ranskan valtuuskunta esitteli asiakirjan 7978/24 pohjalta neuvoston ei-julkisessa keskustelussa ehdokkaansa Maailman eläinterveysjärjestön (WOAH) uudeksi pääjohtajaksi. WOAH:lle valitaan uusi pääjohtaja vaaleilla, joka järjestetään WOAH:n 91. yleisistunnossa Pariisissa 26.-30. toukokuuta 2024. Äänestys toimitetaan tiistaina 28. toukokuuta. Vaali toimitetaan salaisena äänestyksenä kokouksessa ja jokaisella läsnä olevalla valtuuskunnalla on yksi ääni.

Vuonna 1924 Office International des Epizooties (OIE) nimellä perustettu Maailman eläinterveysjärjestö (WOAH) kokoaa yhteen 183 jäsenvaltiota ja aluetta. Järjestö vastaa maailmanlaajuisesti eläinten terveyden hallinnan valvonnasta. Tämä edellyttää yhtenäisiä linjauksia eläinten terveyteen liittyviin kriiseihin, eläintautien, mukaan lukien zoonoosien, hallintaan ja laajempien eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien aloitteiden edistämistä. WOAH vahvistaa eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevat standardit helpottaakseen kansainvälistä eläinten ja eläintuotteiden kauppaa. WOAH on Maailman kauppajärjestön (WTO) standardointiorganisaatio tällä alalla.

Ranska esittää Emmanuelle Soubeyrania Maailman eläinterveysjärjestön (WOAH) pääjohtajan virkaan. Soubeyran on Ranskan eläinlääkintäpäällikkö, Ranskan nykyinen edustaja WOAH:ssa ja maatalous- ja elintarvikeomavaraisuusministeriön elintarvikepääosaston apulaispääjohtaja. Hänen ehdokkuutensa sai Euroopan unionin jäsenvaltioiden tuen Coreper-kokouksessa 15. joulukuuta 2023. Toisena ehdokkaana ja Soubeyranin kilpailijana WOAH:n pääjohtajaksi on Argentiinan ehdokas, Luis Barcos, joka on Argentiinan entinen eläinlääkintäjohtaja ja nykyinen Amerikan alueellinen edustaja WOAH:ssa.

Kampanjansa aikana Soubeyran on tehnyt sarjan matkoja, joiden tarkoituksena on ollut tavata sidosryhmiä ja WOAH:n edustajia, eläinlääkintäpäälliköitä, lahjoittajia ja kansainvälisten järjestöjen edustajia niin Euroopassa kuin Afrikassa, Aasiassa, Amerikassa, Karibialla ja Lähi-idässä. Vahvistaakseen Soubeyranin ehdokkuuden näkyvyyttä Ranskan viranomaiset haluavat saada EU:n jäsenvaltioiden poliittisen tuen ja toivovat diplomaattisia toimia ehdokkuuden edistämiseksi.

Komissaari Kyriakides kiitti Ranskan valtuuskuntaa ehdokkaan esittelystä ja totesi Soubeyranin täyttävän loistavasti pääjohtajalle asetetut vaatimukset. WOAH on perustettu 100 vuotta sitten ja ko-

missio sekä EU toivovat jatkossakin järjestöllä olevan merkittävä rooli globaaleissa eläinterveyskysymyksissä. Samalla komissaari toivoo, että EU:n rooli järjestössä on jatkossakin merkittävä ja toivoo kaikkien EU-maiden aktiivista tukea ja kampanjointia Soubeyranin puolesta.

11 jäsenvaltiota piti puheenvuoronsa, joissa tuettiin Ranskan ehdokasta WOAH:n uudeksi pääjohtajaksi. Vaikka EU-maat ovatkin jo aikaisemmin ilmoittaneet yhteisen tukensa Soubeyranille, toivovat puheenvuoronsa pitäneet jäsenmaat EU-maiden aktiivista kampanjointia tuen saamiseksi myös EU:n ulkopuolista maista. Puheenvuoroissa korostettiin, että EU-maiden osallistuminen tulevaan yleiskokoukseen ja äänestykseen on tärkeää.

Puheenjohtaja totesi lopuksi neuvoston ottaneen tiedoksi Ranskan esittelemän asian ja siitä käydyn keskustelun.

e) **Symposiumi ”Call to Care for Animal Welfare” (Bryssel, 29. tammikuuta 2024): saadut kokemukset ja jatkotoimet** (8025/24)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja esitteli julkisena käydyssä keskustelussa asiakirjan 8025/24 pohjalta 29. tammikuuta 2024 järjestetyn eläinten hyvinvointisymposiumin ”Call to Care for Animal Welfare” johtopäätöksiä. Symposiumin tarkoituksena oli kiinnittää huomiota eläinten hyvinvoinnin tärkeyteen EU-tasolla sekä esitellä ja keskustella komission joulukuussa 2023 antamista lainsäädäntöehdotuksista. Puhujina symposiumissa olivat Belgian kolme eläinsuojeluministeriä, komissaari Stella Kyriakides ja DG SANTE:n apulaisosastopäällikkö Claire Bury sekä muut alan asiantuntijat ja osallistujina jäsenmaiden edustajia.

Komission edustajat esittelivät symposiumissa koirien ja kissojen hyvinvointia sekä eläinten kuljetusta koskevia asetusehdotuksia, samoin kuin turkistarhauksesta annettua tiedonantoa. Ehdotusten odotettiin olevan osa suurempaa pakettia, johon olisi sisältynyt myös eläinten ja taloudellisissa tarkoituksissa pidettävien eläinten hyvinvointia sekä eläinten teurastusta koskevien EU-lainsäädäntöjen tarkistukset sekä uusi pakkausmerkintöjä koskeva ehdotus. Tilaisuuden aikana komissaari Kyriakides toisti, että julkaisematta jääneet ehdotukset ovat edelleen komission asialistalla ja että komissio on edelleen sitoutunut tarkistamaan EU:n eläinten hyvinvointia koskevaa lainsäädäntökehystä, mukaan lukien antamaan vastauksen eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen eläinten häkkikasvatuksen lopettamiseksi.

Symposiumissa kuultiin lisäksi esityksiä mm. koirien ulkonäköön keskittyvästä jalostuksesta sekä tekoälyn hyödyntämisestä eläinten myynti-ilmoittelun valvonnassa. Jotkin seuraeläinrodut kasvatetaan ja jalostetaan pelkästään kauneusstandardien pohjalta, mikä lisää äärimmäisyyksiä entisestään ja tämä vaikuttaa kielteisesti seuraeläinten terveyteen ja siten niiden hyvinvointiin.

Paneelikeskustelun aiheena oli eläinten hyvinvointia koskevien toimenpiteiden taloudellinen kannattavuus. Politiikan tulee yhdessä tuotantoketjun toimijoiden kanssa varmistaa se, että eläinten hyvinvointitoimenpiteet ovat sekä tehokkaita että taloudellisesti kannattavia. Kolmansista maista tuotujen eläintuotteiden on täytettävä eurooppalaiset standardit.

Puheenjohtajan lisäksi neuvostossa käytti puheenvuoronsa seitsemän jäsenvaltiota. Puheenvuoroissa kiitettiin Belgiaa symposiumin järjestämisestä ja siellä käsitellyistä tärkeistä aiheista. Puheenvuoroissa tuettiin symposiumista tehtyjä johtopäätöksiä ja todettiin edelleen olevan ajankohtaista panostaa eläinten hyvinvointiin sekä kuluttajainformaatioon. Komission antamia eläinten hyvinvointiehdotuksia kiiteltiin mutta toivottiin, että komissio antaisi myös vielä puuttumaan jääneet ehdotuksensa.

Komissaari Kyriakides kiitti vastauspuheenvuorossaan Belgiaa tärkeän ja ajankohtaisen symposium järjestämisestä ja kuulemistaan jäsenmaiden kommenteista. Eläinten hyvinvointi on komission yksi tärkeä prioriteetti ja komissio selvittelee tarkoin esille nostettuja kysymyksiä ja ajatuksia. Komissio lupaa edelleen rakentavassa hengessä yhdessä jäsenmaiden kanssa jatkaa eläinten hyvinvoinnin kehittämistä.

Puheenjohtaja totesi lopuksi neuvoston ottaneen tiedoksi puheenjohtajamaan esityksen ja siitä käydyn keskustelun.

f) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset (Asetus tietyillä uusilla genomitekniikoilla tuotetuista kasveista sekä niistä peräisin olevista elintarvikkeista ja rehuista)

Genomimuokkaustekniikoihin perustuvien uusien kasvinjalostusstrategioiden kehittämisen merkitys maatalouselintarvikealalla sen kestävyyden, selviytymiskyvyn ja kannattavuuden vahvistamiseksi
Espanjan valtuuskunnan tiedotusasia Alankomaiden, Italian, Portugalin, Suomen, Ruotsin, Tanskan, Tšekin ja Viron valtuuskuntien tukemana, 8035/1/24 REV 1

Espanja nosti jäsenmaaryhmän tukemana maatalous- ja kalastusneuvoston julkisena käytynä keskusteluun asiakirjan 8035/1/24 Rev1 mukaisesti uusien kasvinjalostuksen genomitekniikoita (NGT) koskevan neuvoston yleisnäkemyksen saavuttamisen tärkeyden ja toivoo tähän tukea muilta jäsenvaltioilta.

Kasvinjalostuksen innovaatiot ovat tärkeä työkalu elintarvikesektorimme kestävyydelle, kannattavuudelle ja kilpailukyvylle sekä ajankohtaisiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, vastaamisessa. Uusien genomitekniikoiden kehittäminen mahdollistaa kasvien geneettisten ominaisuuksien kohdennetumman, tarkemman ja nopeamman jalostamisen perinteisiin jalostustekniikkoihin verrattuna terveys- ja ympäristöturvallisuudesta tinkimättä. Uusiin genomitekniikkoihin perustuva kasvinjalostus on yksi niistä biotekniikan aloista, joita Euroopan unionin on vahvistettava ja jolle on saatava ajantasainen lainsäädäntökehys. Tällainen oikeudellinen kehys on jo useissa tärkeimmistä kauppakumppanimaistamme.

Komissio julkaisi 5.7.2023 asetusehdotuksen, joka koskee tietyillä uusilla genomitekniikoilla jalostettujen kasvien viljelyä sekä niistä valmistettuja rehuja ja elintarvikkeita. Ehdotus on osa lainsäädäntöpakettia, jolla tuetaan EU:n Pellolta pöytään -strategiaa ja biodiversiteettistrategiaa sekä päivitetään lainsäädäntö vastaamaan uusinta tieteellistä kehitystä.

Asetuksen käsittely aloitettiin neuvostossa Espanjan puheenjohtajakauden alussa. Espanja ei kuitenkaan hyvästä työstään huolimatta onnistunut kautensa lopuksi saamaan NGT-ehdotukselle neuvoston yleisnäkemystä. Työtä on jatkettu nyt Belgian puheenjohtajuuskaudella. Euroopan parlamentti hyväksyi 7.2. oman neuvottelukantansa komission asetusehdotukseen. Tässä vaiheessa on korostettu tarve jatkaa ponnisteluja, jotta neuvosto voi päästä yleisnäkemykseen tästä tärkeästä ehdotuksesta.

Espanjan lisäksi 20 valtuuskuntaa piti puheenvuoronsa, joista osassa yhdyttiin vahvasti Espanjan toiveeseen jatkaa ponnisteluja neuvoston yleisnäkemyksen saavuttamiseksi, mutta osassa puheenvuoroista todettiin, ettei kompromissi ole vielä valmis.

Espanjan esittämää asiakirjaa tukeneet jäsenmaat näkevät, että EU:n on erittäin korkea aika saada uusille jalostusmenetelmille ajantasainen lainsäädäntökehys, joka pohjaa uusimpaan tieteelliseen tietoon ja samalla turvaa terveyden- ja ympäristösuojelun korkean tason. Asiaa tukeneet jäsenmaat toivovat myös neuvostolta aktiivisia ponnisteluja, että yleisnäkemys saataisiin hyväksyttyä vielä Belgian puheenjohtajuuskaudella.

Kriittisesti neuvoston yleisnäkemyskompromissiin suhtautuneet jäsenmaat esittivät jo aikaisemminkin esitettyjä huolia muun muassa uusien jalostustekniikoiden turvallisuudesta ja riskinarvioinnista, uusien lajikkeiden ja tuotteiden merkinnöistä sekä patenttikysymyksistä. Kriittisesti NGT-ehdotukseen ja neuvoston yleisnäkemysluonnokseen suhtautuneet jäsenmaat katsovat, että yleisnäkemykselle ei ole edelleenkään edellytyksiä eikä esitettyjä huolia ole otettu tarpeeksi huomioon.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajaa ja Espanjaa tärkeän asian esille ottamisesta. EU:n maatalouden kestävyyden, muutoksiin sopeutumisen, kannattavuuden ja kilpailukyvyn kannalta on keskeistä, että maatalous- ja elintarvikesektori pystyy hyödyntämään uusia kasvinjalostusmenetelmiä. Suomi näki komission asetusehdotuksen hyvin tärkeänä kasvinjalostuksen innovaatioiden mahdollistajana, joka samalla säilyttää terveyden ja ympäristönsuojelun korkean tason. Suomi oli samaa mieltä

Espanjan kanssa siitä, että neuvoston tulee jatkaa ponnistelujaan, jotta se pääsisi yhteisymmärrykseen tästä tärkeästä asetusehdotuksesta ja tukee puheenjohtajavaltio Belgian työtä asian edistämiseksi.

Komissaari Kyriakides kiitti Espanjaa tärkeän asian nostamisesta keskusteluun ja samalla kiitokset Espanjalle ja Belgialle NGT-ehdotuksen aktiivisesta ja rakentavasta käsittelystä. EU:n viljelijät tarvitsevat uusia työkaluja haasteisiin vastaamisessa. Komissaari katsoo, että NGT-ehdotus on erittäin tärkeä viljelijöiden lisäksi EU:n tutkimuslaitoksille ja erityisesti pienille ja keskisuurille toimijoille. Nykytilanne on kestämätön ja EU:n kilpailukyvyn turvaamiseksi tarvitaan kiireellisesti ajantasainen lainsäädäntökehys uusille jalostustekniikoille.

Puheenjohtaja totesi lopuksi neuvoston ottaneen tiedoksi Espanjan ja maaryhmän tukeman esityksen ja siitä käydyn keskustelun.

Kalastus

g) **Kalastuksenhoidon sosioekonomista pilaria koskevat näkökohdat ottaen huomioon asiakirjassa C-330/22 annettu tuomio** (7846/2/24 REV 2)
Espanjan valtuuskunnan tiedotusasia Alankomaiden, Italian, Portugalin, Suomen, Ruotsin, Tanskan, Tšekin ja Viron valtuuskuntien tukemana

Espanja esitteli EU tuomioistuimen tammikuussa antamaa ratkaisua koskevan asian. Espanja ei halua kyseenalaistaa ratkaisua vaan nostaa esille siitä joitakin mielenkiintoisia seikkoja. Tuomioistuin tunnusti neuvoston toimineen oikein ja että neuvostolla on tiettyä harkintavaltaa kalastusmahdollisuuksista päätettäessä. Sekakalastusta on erittäin hankala hallinnoida, jos olisi noudatettu täysin tieteellistä neuvoa olisi syntynyt pullonkaulatilanteita. Ratkaisua on seurattava tulevissa neuvostoissa.

Jäsenvaltiot kiittelivät Espanjaa asian esille nostamisesta ja pitivät tuomioistuimen ratkaisua merkittävänä ja kaikkien yhteisen kalastuspolitiikan pilarien huomioimista tärkeänä.

Myös **Suomi** tuki puheenvuorossaan Espanjaa asian esille nostamisessa. Suomi ilmaisi tyytyväisyytensä siihen, että tuomioistuimella ei ollut huomautettavaa Suomen puheenjohtajuuskaudella 2019 tehtyyn päätökseen kalastusmahdollisuuksista. Suomi piti tuomioistuimen kantaa sosioekonomisten tekijöiden huomioimisesta hyvänä ja toivoi, että kyseinen ratkaisu pidetään mielessä syksyn kalastusmahdollisuusneuvotteluissa.

Komissaari Kyriakides totesi, että ratkaisussa kuitenkin todettiin harkintavallan ja joustavuuden riippuvan tilanteesta. Tuomioistuimen ratkaisu koskee vain tietyn alueen tiettyjä kalakantoja. Ratkaisussa on otettu huomioon pullonkaulalajit mutta komissaari puhui myös muiden sosioekonomisten vaikutusten huomioimisesta. Tuomioistuin saattaa antaa lisätietoja muissa tapauksissa. Komissio ottaa ratkaisun huomioon tiedonannossaan kalastusmahdollisuuksista 2025.

Puheenjohtaja totesi neuvoston kuulleen Espanjan tiedonannon ja huomioineen jäsenvaltioiden laajan tuen ja komission reaktiot.

h) **Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto ja tukiväline – korvaukset poikkeustapauksissa – jatkotoimet**
Portugalin valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Espanjan, Kyproksen, Maltan, Portugalin, Puolan, Ranskan, Tšekin ja Unkarin valtuuskuntien puolesta (ST 8077/24)

Asiaa käsiteltiin viimeksi joulukuun kalastusneuvostossa. **Portugali** pyytää komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2022/500 muuttamista, koskien kalatalousalan tukemista Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman markkinahäiriöiden vuoksi. Portugali kertoi tilanteen olevan yhä monimutkainen ja nyt on meneillään myös toinen konflikti Israelin alueella. Komissio pitää valtiontukea oikeana vaihtoehtona tähän mutta Portugalin mielestä se aiheuttaa enemmän markkinahäiriötä. Oikea ratkaisu Portugalin

mielestä olisi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) tukimahdollisuuksien jatkaminen vuoden 2024 loppuun saakka.

Ehdotus sai laajan tuen **jäsenvaltioilta**. Monissa puheenvuoroissa viitattiin korkeisiin polttoainehintoihin ja muutamissa puheenvuoroissa Lähi-idän konfliktiin. Useat jäsenvaltiot pitivät asiaa tärkeänä nimenomaan siksi, että se antaa joustavuutta jäsenvaltioille. Yksi jäsenvaltio ei suoranaisesti tukenut mutta ei myöskään vastustanut lisäjoustavuutta. Ainoastaan yksi jäsenvaltio huomautti, että EMKVR ei ole tässä tilanteessa oikea ratkaisu.

Komissaari Kyriakides totesi kalatalousalan olleen tiukilla mutta huomautti, että EMKVR on rahasto, jota pitäisi käyttää kestäviin rakennemuutoksiin. Kriisitukia pitäisi käyttää ainoastaan väliaikaisesti. Tilanne on markkinoilla rauhoittunut, joskin inflaatio on korkealla mutta sen ei pitäisi olla kenellekään yllätys. Olosuhteet eivät täytä ehtoja tukimahdollisuuden jatkamiselle, viitteitä markkinahäiriöistä ei ole. Meripolttoaineen hinta ei ole ongelmatasolla, konflikteista huolimatta. Rahaston tukimahdollisuudet oli tarkoitettu vakauttamaan markkinatilanne. Komissio valvoo markkinoita ja on valmis ottamaan kriisipuitteet käyttöön tarvittaessa. Komissaari Kyriakides huomautti valtiontukipuitteiden käytön olevan yhä mahdollista. Sektorin energiasiirtymä on tärkeä ja sen pitäisi olla kaikkien prioriteetti tällä ohjelmakaudella.

Neuvosto otti huomioon Portugalin tiedonannon ja sen saaman laajan tuen sekä komission kommentit

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea Mattila, op Kaila, Fallenius MMM; Vuorinen VNK; Pokki, Valonen, Kallio, Kytölä, Ratasvuori, Hörman EUE

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -